

Konkurssiasiain neuvottelukunta

Suositus 3

1.7.2019

Velallisselvitys

Sisällys

Velallisselvitys.....	0
1 Yleistä	2
2 Velallisselvityksen laatimisen ajankohta.....	2
3 Velallisselvityksen sisältö	4
3.1 Yleistä.....	4
3.2 Perustiedot	4
3.3 Konkurssin pääasialliset syyt.....	5
3.4 Velallisen kirjanpito	6
3.5 Havainnot mahdollisista välikäsistä	6
3.6 Läheisille maksetut palkat ja palkkiot, velallisen yksityisötö sekä läheisten saatavat	7
3.7 Konkurssin raukeaminen tai jatkuminen	7
3.8 Liiketoimintakielto	9
3.9 Tarkastukset ja niiden tarve	11
4 Velallisselvityksen toimittaminen	12
5 Yhteenveto	13

1 Yleistä

Pesänhoitajan on laadittava konkurssivelallisesta ja tämän konkurssia edeltäneestä toiminnasta kirjallinen selvitys, velallisselvitys (KonkL 9:2). Selvityksestä tulee ilmetä velallisen toiminnan olennaiset piirteet, konkurssin pääasialliset syyt sekä sellaiset merkitykselliset tapahtumat, jotka voivat vaikuttaa konkurssimenettelyn jatkumiseen ja velallisen toiminnan asianmukaisuuden arviointiin.

Velallisselvityksellä on tärkeä merkitys konkurssin jatkumisen kannalta konkurssivelkojien arvioidessa sitä, onko vähävaraisessa konkurssipesässä perusteita ottaa vastuu konkurssikustannuksista. Selvitys palvelee syyttäjää ja poliisia mahdollisissa liiketoimintakielto- ja rikosasioissa sekä velkojien ja konkurssiasiamiehen toimiston tiedonsaantia harkittaessa velallisen toiminnan ja tilien tarkastuksen tarvetta. Selvitys on tärkeä myös konkurssiasiamiehen harkitessa julkisselvitystä.

Tarvittaessa pesänhoitajan on tehtävä rikosilmoitus velallisen toimintaan liittyvästä rikosepäilystä (KonkL 14:5). Velallisselvitys tai viittaus siihen ei ole säännöksen tarkoittama rikosilmoitus. Neuvottelukunta on antanut suosituksen pesänhoitajan velvollisuudesta tehdä rikosilmoitus, suositus 18.

Velallisselvitystä laatiessaan pesänhoitajan on otettava huomioon, että velallisella on oikeus jättää antamatta tietoja, jotka liittyvät tekoon, josta hän on rikoksesta epäiltynä tai syytteessä (KonkL 4:5a, itsekriminointisuoja). Muiden tietojen osalta velallisella on tavanomainen myötävaikutusvelvollisuus ja velvollisuus pysyä totuudessa.

2 Velallisselvityksen laatimisen ajankohta

Pesänhoitajan tulee laatia velallisselvitys kahden kuukauden kuluessa konkurssin alkamisesta.

Määräajasta on mahdollista poiketa vain pesän laajuuden tai muun erityisen syyn vuoksi. Tässä tapauksessa pesänhoitajan on merkittävä Kosti-asianhallintajärjestelmään (KonkL 9:2) velallisselvityksen arvioitu valmistumispäivämäärä ja tallennettava ilmoitus, josta ilmenevät ne syyt, joiden vuoksi velallisselvitystä ei ole laadittu määräajassa. Merkintä Kostiin

on tehtävä ja ilmoitus tallennettava heti, kun peruste siihen on tiedossa, ja joka tapauksessa ennen määräajan päättymistä. Pesänhoitajan on tehtävä samansisältöinen ilmoitus myös konkurssiasiaa käsittelevälle tuomioistuimelle. Jos este velallisselvityksen valmistumiselle ei arvioidunkaan ajan puitteissa poistu, on Kostiin tehtävä uusi merkintä ja tallennettava uusi ilmoitus, joka on toimitettava myös tuomioistuimelle. Velallisselvitys on kaikissa tapauksissa laadittava ilman aiheutonta viivästystä.

Pesänhoitaja ei voi tehdä konkurssin raukeamista koskevaa hakemusta ennen velallisselvityksen valmistumista. Pesänhoitajan on velallisselvityksessä kiinnitettävä erityistä huomiota seikkoihin, joiden johdosta velallisen menettely ennen konkurssia voisi olla saatettavissa rikosoikeudellisen tai liiketoimintakieltoa koskevan harkinnan alaiseksi. Tarvittaessa pesänhoitajan on tehtävä rikosilmoitus.

Jos velallisen toimintaa ja tilejä koskeva erityistarkastus on ilmeisen tarpeellinen, vähävaraisen konkurssipesän pesänhoitajan tulee olla yhteydessä suurimpiin velkoihin tai konkurssiasiamiehen toimistoon jo ennen velallisselvityksen lopullista valmistumista. Jos erityistarkastus tällöin velkojan tai konkurssiasiamiehen kustannuksella teetetään, erityistarkastuskertomuksen sisältö voidaan ottaa huomioon lopullista velallisselvitystä laadittaessa. Tällöin velallisselvitys ei yleensä valmistu määräajassa, ja pesänhoitajan on merkittävä Kostiin velallisselvityksen arvioitu valmistumispäivämäärä ja tallennettava ilmoitus, josta ilmenee viivästyksen johtuvan erityistarkastuksen suorittamisesta. Ilmoitus on toimitettava myös tuomioistuimelle.

Velallisselvityksen merkitys on erityisen suuri konkurssin rautessa, koska velallisselvityksessä esitetyt havainnot saattavat olennaisesti edistää velallisen toiminnan selvittämistä mahdollisessa esitutkinnassa. Konkurssin jatkuessa pesänhoitaja voi jatkaa velallisen konkurssia edeltäneiden toimenpiteiden selvittämistä ja on velvollinen esittämään havaintonsa konkurssin myöhemmissä vaiheissa.

3 Velallisselvityksen sisältö

3.1 Yleistä

Selvityksen tulee sisältää ainakin:

- yhteisö- tai säätiövelallisen omistus- ja konsernisuhteet,
- konkurssin pääasialliset syyt,
- arvio velallisen kirjanpidosta,
- havainnot mahdollisista välikäsistä,
- velallisen läheisille maksetut palkat ja palkkiot sekä velallisen yksityisotot samoin kuin velallisen läheisten saatavat, jos niiden merkitsemiseen on aihetta,
- konkurssin jatkumiseen vaikuttavat tekijät,
- liiketoimintakiellon määräämiseen vaikuttavat tekijät sekä
- velallisen toimintaa ja tilejä koskevat tarkastukset ja niiden tarve.

Nämä seikat joudutaan yleensä selvittämään lyhyen ajan kuluessa, joten ne ovat luonteeltaan pesänhoitajan arvioita kyseisistä seikoista.

Pesänhoitajan on kaikessa toiminnassaan otettava huomioon konkurssilain 14 luvun 13 §:ssä säädetty salassapitovelvollisuus. Erityistä varovaisuutta on noudatettava harkittaessa sellaisten seikkojen merkitsemistä selvitykseen, jotka liittyvät velallisen terveydentilaan, velallisen henkilökohtaisiin oloihin tai muihin arkaluontoisiin seikkoihin. Neuvottelukunta on antanut suosituksen pesänhoitajan selonteko- ja tietojenantovelvollisuudesta, suositus 5.

3.2 Perustiedot

Selvityksessä tulee mainita ainakin seuraavat perustiedot konkurssivelallisesta ja konkurssimenettelystä:

- konkurssivelallisen nimi ja kotipaikka (yhteisöstä myös viimeaikaiset nimet ja kotipaikan muutokset),
- henkilö- tai yritys- ja yhteisötunnus (Y-tunnus),
- konkurssia mahdollisesti edeltänyt yrityssaneeraus,
- konkurssituomioistuin,

- konkurssin alkamispäivä ja asian tunnistetiedot,
- takaisinsaannin määräpäivä,
- pesänhoitaja ja hänen yhteystietonsa.

Velallisyhteisön vastuuhenkilöt, kuten hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja yhtiömiehet toimiaikoinen tulee selvittää vähintään konkurssihakemuksen tekemistä edeltävän vuoden ajalta. Usein selvitys on tarpeen tehdä pidemmältäkin ajanjaksolta.

Yhtiömuotoisen velallisen omistajat tulee tarpeellisessa laajuudessa pyrkiä selvittämään. Jos velallinen kuuluu konserniin emo- tai tytäryhteisönä, tulee selvityksessä antaa kuvaus konsernisuhteista.

Pesänhoitajan tulee käytettävissä olevista rekistereistä tai muutoin mahdollisuuksien mukaan selvittää konkurssit, joissa velallisen vastuuhenkilöt ovat aiemmin olleet osallisina.

3.2.1 Kuvaus velallisen toiminnasta

Selvitykseen tulee ottaa kuvaus velallisen toimialasta, toiminnan pääpiirteistä, henkilöstöstä ja liikekumppaneista. Lisäksi velallisen liiketoiminnan laajuutta ja taloudellista tulosta on kuvattava sopivien tunnuslukujen, kuten liikevaihto, taseen loppusumma, liikevoitto/-tappio ja oman pääoman kehitys, avulla ainakin kahdelta konkurssihakemuksen tekemistä edeltävältä tilikaudelta. Pesänhoitajan harkinnan mukaan selvitys on tehtävä pidemmältä ajalta. Samoin merkittävät varallisuusaseman muutokset on tuotava esiin, elleivät ne tule käsitellyiksi selvityksen muissa kohdissa.

3.3 Konkurssin pääasialliset syyt

Konkurssiin johtaneita syitä tulee selvittää yrityksen asiakirjoista sekä velallisen vastuu- ja avainhenkilöitä sekä tilintarkastajaa kuulemalla.

Konkurssin pääasiallisista syistä on syytä esittää sekä velallisen käsitys että pesänhoitajan lyhyt arvio.

Velallisella on oikeus saada luottotietorekisteriin merkintä konkurssin pääasiallisista syistä. Tämän vuoksi konkurssin pääasiallisten syiden asianmukaisella merkitsemisellä velallisselvitykseen on erityinen merkitys.

Luottotietolain (527/2007) mukaan luottotietorekisteriin on henkilöluottotietona rekisteröidyn pyynnöstä ja tämän antaman luotettavan selvityksen perusteella merkittävä rekisteröidyn rekisterinpitäjälle toimittama velallisselvitykseen sisältyvä tieto konkurssin pääasiallisista syistä (13 § 2). Vastaava tieto yrityksen konkurssin pääasiallisista syistä on rekisteröidyn pyynnöstä merkittävä luottotietorekisteriin yrityksen maksuhäiriötietona (24 § 3).

3.4 Velallisen kirjanpito

Selvitykseen tulee sisältyä arvio siitä, miten velallinen on hoitanut kirjanpitoa. Selvityksessä on ilmoitettava todetut kirjanpidossa olevat merkittävät puutteet ja laiminlyönnit. Pesänhoitajan on aina lausuttava siitä, ovatko kirjanpidon mahdolliset puutteet tai virheet olleet sellaisia, että ne ovat olennaisesti vaikeuttaneet pesäluettelon laatimista.

Selvitettäviä asioita ovat ainakin:

- kuka kirjanpidon on hoitanut
- mihin ajankohtaan saakka se on laadittu
- onko tilinpäätös viimeksi päättyneeltä tilikaudelta laadittu
- onko tilintarkastus tehty ja tarkastuksen suorittaja

Erikseen on merkittävä erityisen huomattavat liike-, maksu- ja rahaliikenteen tapahtumat ja taloudellisessa asemassa tapahtuneet muutokset, elleivät ne tule käsitellyiksi selvityksen muissa kohdissa. Jos kirjanpitoon merkitty omaisuus ei vastaa pesäluettelon varoja, on pesänhoitajan selvitettävä, mistä erot johtuvat.

Kirjanpitorikos (RL 30:9) vaikeuttaa pesän selvitystä ja saattaa aiheuttaa velkojille vahinkoa. Kirjanpitorikoksesta tarvittaessa tehtävästä rikosilmoituksesta, ks. suositus 18, kohta 3.3.

3.5 Havainnot mahdollisista välikäsistä

Selvityksessä tulee esittää havainnot seikoista, joiden perusteella on syytä olettaa, että todellista määräämisvaltaa velallisen toiminnassa on käyttänyt muu kuin muodollinen vastuuhenkilö.

Pesähoitajan on tällöin esitettävä käsityksensä siitä, kuka on käyttänyt todellista määräämisvaltaa velallisen toiminnassa.

3.6 Läheisille maksetut palkat ja palkkiot, velallisen yksityisotot sekä läheisten saatavat

Pesähoitajan on merkittävä selvitykseen tiedot velallisen läheisille tai läheisyhtiöille maksetuista palkoista ja palkkioista sekä velallisen yksityisotoista, jos siihen on niiden määrän, maksuajankohdan tai muun erityisen syyn vuoksi aihetta. Tavanomaisia palkkoja ei ole tarpeen erikseen merkitä.

Selvitykseen tulee myös merkitä velallisen läheisten määrältään merkittävät saatavat konkurssivelalliselta. Selvitykseen tulee sisältyä arvio siitä, onko läheisten palkkoja, palkkioita tai saatavia pidettävä varojen perusteettomana siirtona konkurssivelallisen lähipiiriin. Huomiota tulee kiinnittää velallisen ja läheisten välisiin liiketoimiin ja suoritettuihin kuittauksiin.

Velallisen lähipiiriin kuulumisen ratkaistaan kussakin tapauksessa erikseen. Lähipiirin ulottuvuus ei ole sidottu esimerkiksi lain takaisinsaannista konkurssipesään (758/1991) läheiskäsitteseen. Se, millä perusteella pesähoitaja katsoo olevan kyse lähipiiriin kuulumisesta, tulee asian yhteydessä erikseen todeta.

3.7 Konkurssin raukeaminen tai jatkuminen

Pesähoitajan tulee antaa arvionsa siitä, riittävätkö pesässä olevat ja sinne myöhemmin kertyvät varat täysimittaiseen konkurssimenettelyyn. Konkurssi voidaan määrätä raukeamaan myös siinä tapauksessa, että velkojille konkurssipesän varoista tuleva kertymä jäisi niin vähäiseksi, ettei konkurssin jatkamista voida sen vuoksi pitää tarkoituksenmukaisena (KonkL 10:1). Arvioinnissa on otettava huomioon annetut pantit, saatavien epäkuranttius ja tiedossa olevat todennäköiset kuittaukset sekä muut asiaan vaikuttavat seikat. Lisäksi on esitettävä tiedot mahdollisista vahingonkorvaus- ja velkomisperusteista, joilla pesän varoja voidaan lisätä. Tärkeätä on, että selvitykseen merkitään käytettävissä olevat tiedot mahdollisista takaisinsaantiperusteista ja vastaajien taloudellisesta tilanteesta perimiskelpoisuuden arvioimiseksi.

3.7.1 Esitys konkurssin raukeamisesta

Pesänhoitajan on ennen konkurssin raukeamista koskevan hakemuksen tekemistä varattava suurimmille velkojille tilaisuus tulla kuulluksi. Pesänhoitajan on toimitettava velkojille tiedoksi esityksensä konkurssin raukeamisesta kuukauden kuluessa pesäluettelon ja velallisselvityksen valmistumisesta ja, jos aihetta on, tiedusteltava velkojilta, ottavatko nämä vastattavakseen konkurssimenettelyn kustannuksista. Pesänhoitajan on toimitettava esityksensä myös velalliselle ja Kostiin tallentamalla konkurssiasiamiehelle.

Jos konkurssin raukeamisen edellytyksiä ei voida arvioida edellä tarkoitettussa määräajassa, pesänhoitajan on tallennettava Kostiin ilmoitus, josta ilmenevät ne syyt, joiden vuoksi raukeamisesitystä ei ole tehty määräajassa. Neuvottelukunta suosittelee, että ilmoitus tehdään myös tuomioistuimelle. Raukeamisesitys on kaikissa tapauksissa tehtävä ilman aiheetonta viivytystä.

3.7.2 Hakemus konkurssin raukeamisesta tuomioistuimelle

Pesänhoitajan on tehtävä tuomioistuimelle hakemus konkurssin raukeamisesta ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun suurimpia velkojia on kuultu. Velallisselvitys on liitettävä raukeamista koskevaan hakemukseen. Pesänhoitaja voi raukeamishakemuksessaan viitata velallisselvityksen ja pesäluettelon sisältöön. Jos raukeamishakemuksen tekee velkoja, velallinen tai konkurssiasiamies, pesänhoitajan on tuomioistuimen pyynnöstä toimitettava velallisselvitys tuomioistuimelle. Hakemus konkurssin raukeamisesta on tallennettava Kostiin.

Pesänhoitajan tulee velallisselvityksessä arvioida sitä, tulisiko konkurssin raukeamisen asemesta jatkaa julkisselvityksenä. Julkisselvitykseen siirtyminen tulee kyseeseen pesän varojen vähäisyyden taikka velalliseen tai konkurssipesään kohdistuvien selvitystarpeiden tai muun erityisen syyn vuoksi. Pesänhoitaja voi neuvotella julkisselvityksestä konkurssiasiamiehen kanssa. Jos konkurssiasiamiehen ratkaisu julkisselvityksen hakemisesta on tiedossa, se tulee mainita. Neuvottelukunta on antanut suosituksen konkurssin raukeamisesta, suositus 14.

3.8 Liiketoimintakielto

3.8.1 Yleistä

Liiketoimintakiellon määräämisen edellytykset on määritelty laissa liiketoimintakiellosta (3 §, 1059/1985). Liiketoimintakiellon määrää yleinen tuomioistuin syyttäjän vaatimuksesta (6 §).

Selvitykseen on merkittävä havainnot sellaisista seikoista, joilla voi olla merkitystä liiketoimintakiellon määräämisen kannalta. Tällaisia seikkoja ovat liiketoimintaan liittyvien lakisääteisten velvollisuuksien laiminlyönnit ja mahdollinen rikollinen menettely liiketoiminnassa. Pesänhoitajan on arvioitava velallisen toimintaa kokonaisuutena. Havaintoja tukevalle näytölle ei voi selvityksessä asettaa tiukkoja vaatimuksia.

3.8.2 Lakisääteisten velvollisuuksien laiminlyönnit

Pesänhoitajan tulee selvittää erityisesti sellaisten lakisääteisten velvollisuuksien laiminlyönnit, jotka liittyvät kirjanpitoon, verovelvollisuuteen, rekisterisäännöksiin, elinkeinokohtaisiin määräyksiin tai työnantaja-asemaan. Kirjanpidosta tehtäviä havaintoja on käsitelty edellä kohdassa 3.4. Työnantaja-asemaan liittyviin velvollisuuksiin kuuluvat ainakin työnantajan sosiaaliturvamaksut ja työntekijöiden palkoista pidätettävät ennakonpidätykset, työeläkevakuutusmaksut, lakisääteiset työtapaturmavakuutusmaksut ja työttömyysvakuutusmaksut.

Liiketoimintakieltolain 3 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan liiketoimintakielloon voidaan määrätä henkilö, joka liiketoiminnassa on olennaisesti laiminlyönyt siihen liittyviä lakisääteisiä velvollisuuksia. Saman pykälän 2 momentin mukaan 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua laiminlyöntiä on aina pidettävä olennaisena, jos henkilö on laiminlyönyt kirjanpitovelvollisuuden niin, ettei kirjanpitovelvollisen taloudellista tulosta ja asemaa tai kirjanpitovelvollisen liiketoiminnan kannalta olennaisia liiketapahtumia kyetä selvittämään ilman kohtuutonta vaivaa.

Laiminlyönneistä tehdyt havainnot on selostettava riippumatta siitä, voivatko ne johtaa rikosoikeudelliseen vastuuseen. Jos pesänhoitaja epäilee liiketoimintakiellon määräämisen perusteiden täyttyvän laiminlyöntien johdosta, mutta ei katso rikosilmoituksen tekemiselle olevan perusteita, hänen tulee toimittaa velallisselvitys syyttäjälle siinä

tarkoituksessa, että syyttäjän pyynnöstä poliisi toimittaa liiketoimintakiellon määräämistä koskevassa asiassa erillisen tutkinnan (19 a §, 19.12.1997/1220). Tässä epätavallisessa tilanteessa pesähoitajan on syytä erityisen tarkasti selostaa laiminlyöntejä koskevat havaintonsa. Pesähoitajan on todettava selvästi se, että ei tee rikosilmoitusta. Tämä tieto voidaan antaa syyttäjälle saatekirjeessä. Tarvittaessa pesähoitaja voi antaa muuta selventävää tietoa puhelimitse.

3.8.3 Rikollinen menettely liiketoiminnassa

Selvitykseen on merkittävät ne tosiasiahavainnot ja niistä mahdollisesti tehdyt johtopäätökset, jotka ovat merkityksellisiä arvioitaessa, voidaanko velallisen olettaa syyllistyneen rikolliseen menettelyyn liiketoiminnassaan. Esiin tuotavia rikoksia ovat tyypillisesti kirjanpitorikokset, osakeyhtiörikokset ja -rikkomukset, velallisen rikokset, verorikokset, työeläkevakuutusmaksupetokset, avustuspetokset ja petokset.

Tarvittaessa pesähoitajan on tehtävä rikosilmoitus velallisen toimintaan liittyvästä rikosepäilystä, ks. suositus 18. Esitutkinnan yhteydessä poliisi tutkii myös liiketoimintakieltoon määräämisen edellytykset. Jos rikosilmoitus on tehty ennen velallisselvityksen laatimista, sen tekemisestä voidaan mainita velallisselvityksessä, ellei mainitseminen vaaranna pesän taloudellisia etuja tai esitutkintaa. Rikosilmoitusta ei pidä liittää velallisselvitykseen. Rikosilmoitus on tallennettava Kostiin kohtaan asiakirjat/rikosasiakirjat, jossa se on ainoastaan pesähoitajan ja konkurssiasiamiehen nähtävillä.

Jos pesähoitaja rikoksia koskevista havainnoistaan huolimatta päättää olla tekemättä rikosilmoitusta, on hänen tarvittaessa pystyttävä perustelemaan ratkaisunsa.

Velallisella on konkurssilain 4 luvun 5 a §:n nojalla oikeus jättää antamatta tietoja, jotka liittyvät tekoon, josta hän on rikoksesta epäiltynä tai syytteessä (itsekriminointisuoja). Muiden tietojen osalta velallisella on tavanomainen myötävaikutusvelvollisuus ja velvollisuus pysyä totuudessa. Jos velallinen vetoaa oikeuteensa jättää antamatta tietoja, pesähoitajan on tehtävä tästä merkintä velallisselvitykseen.

3.8.4 Myöhemmin ilmi tulevat seikat

Jos konkurssin jatkuessa myöhemmin tulee ilmi seikkoja, joilla voi olla olennaista merkitystä liiketoimintakieltoon määräämisen kannalta, pesähoitajan on ilmoitettava niistä viipymättä syyttäjälle ja konkurssiasiamiehen toimistolle. Pesähoitajan on tällöin annettava syyttäjälle liiketoimintakiellon määräämisen edellytysten tutkimista varten ne tiedot ja asiakirjat, joita tämä pyytää. Jos pesähoitajan on KonkL 14:5 §:n nojalla tehtävä myöhemmin ilmi tulevien seikkojen johdosta rikosilmoitus poliisille, ei erillistä ilmoitusta syyttäjälle ole tarpeen tehdä. Myös myöhemmin ilmi tulleiden seikkojen johdosta tehty rikosilmoitus on tallennettava Kostiin kohtaan asiakirjat/rikosasiakirjat.

3.9 Tarkastukset ja niiden tarve

Pesähoitajan on selvityksessään mainittava tiedossaan olevista velallista koskevista tarkastuskertomuksista. Tällaisia ovat esimerkiksi suoritettujen verotarkastusten tai mahdollisen yrityssaneerauksen yhteydessä laaditut tarkastuskertomukset. Myös velallisen tai rahoittajan teettämät, velallisen käytössä olleet yritystutkimukset tai tilintarkastajien kirjalliset huomautukset on mainittava.

Pesähoitajan on selvityksessään esitettävä perusteltu käsityksensä siitä, onko tarvetta erityistarkastuksen suorittamiseen konkurssin johdosta. Jos velkoja on päättänyt kustantaa tarkastuksen, on siitä selvityksessä mainittava.

Pesähoitaja voi tarvittaessa ennen raukeamista koskevan esityksen tekemistä pyytää, että konkurssiasiamiehen toimisto teettää erityistarkastuksen valtion varoilla. Pyyntö tulee tehdä hyvissä ajoin ennen kuin raukeamisesitys tehdään, jotta velallisen kirjanpitoaineisto voidaan ottaa haltuun suoraan pesähoitajalta. Pesähoitajan on tehtävä Kostiin asianmukainen merkintä erityistarkastuksen suorittamisesta aiheutuvasta raukeamisesityksen viivästyisestä ja tallennettava ilmoitus, josta ilmenee viivästyksen syy. Neuvottelukunta suosittelee, että ilmoitus tehdään myös tuomioistuimelle.

Kun konkurssi jatkuu täysimittaisena menettelynä, pesähoitajan tulee esittää velallista koskevia tarkastuksia ja niiden tarvetta koskevat

havaintonsa myös velkojainkokoukselle, joka päättää erityistarkastuksen teettämisestä konkurssipesän varoilla.

Neuvottelukunta on antanut erillisen suosituksen konkurssivelallisen toiminnan erityistarkastuksesta, suositus 8.

4 Velallisselvityksen toimittaminen

Pesänhoitajan on toimitettava velallisselvitys velalliselle, suurimmille velkojille ja konkurssiasiamiehelle. Velallisselvitys on tallennettava Kostiin. Jos vastaanottajalla ei ole pääsyä Kostiin, pesänhoitaja voi toimittaa asiakirjan sähköpostitse tai muuta tarkoituksenmukaista tapaa käyttämällä (KonkL 22:7).

Pyynnöstä selvitys tulee toimittaa myös muulle velkojalle, esitutkintaviranomaiselle ja syyttäjälle. Velallisselvitys on liitettävä poliisille mahdollisesti tehtävään rikosilmoitukseen. Jos pesänhoitaja on tehnyt laiminlyöntejä koskevia havaintoja, jotka voivat johtaa liiketoimintakieltoa koskevaan erilliseen tutkintaan, velallisselvitys on toimitettava syyttäjälle. Jos velallisselvitys sisältää konkurssilain 14 luvun 13 §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja, on tämä tuotava selvästi esiin.

Jos konkurssivelallinen työnantajana on laiminlyönyt työntekijän eläkelain (395/2006) 1 §:n 2 momentin mukaisen velvollisuutensa järjestää ja kustantaa työntekijälleen lain mukainen eläketurva, pesänhoitajan tulee toimittaa velallisselvitys myös Eläketurvakeskukselle osoitteella Valvontaosasto, 00065 Eläketurvakeskus tai sähköpostitse tyelvalvonta@etk.fi. Tarvittaessa pesänhoitajan tulee antaa selventävää tietoa puhelimitse.

Velallisselvitykseen tulee tehdä merkintä siitä, kenelle se lähetetään. Pesänhoitaja voi pyynnöstä antaa velallisselvityksen muullekin kuin tässä suosituksessa tarkoitettulle taholle. Tätä harkitessaan pesänhoitajan on kuitenkin otettava huomioon konkurssilain 14 luvun 13 §:ssä säädetty salassapitovelvollisuus. Tarvittaessa pesänhoitajan on peitettävä salassa pidettävät tiedot. Tietojen peittämisen tulee käydä ilmi asiakirjasta. Pesänhoitajan on tarvittaessa muistutettava kaikkia velalliseen tai konkurssipesään liittyviä tietoja saavia henkilöitä

salassapitovelvollisuudesta. Salassapitovelvollisuuden rikkomisesta on säädetty rangaistus rikoslaissa (38:1 ja 2 §).

5 Yhteenveto

Pesänhoitaja voi laatia velallisselvitykseen yhteenveton, joka sisältää johtopäätökset tärkeimmistä havainnoista ja mahdolliset ehdotukset jatkotoimenpiteistä. Pesänhoitaja voi myös sisällyttää yhteenvetoon velallisen toimintaa kuvaavan tiivistelmän, jossa hän lyhyesti ilmaisee käsityksensä velallisen toiminnan asianmukaisuudesta ja tarvittaessa siitä, tuleeko velallisen toiminnan selvittämisen mahdollisesti jatkua julkisselvityksessä tai esitutkinnassa.

Muutokset hyväksytyt Helsingissä 1. päivänä heinäkuuta 2019

Sami Uoti

Antti Kurikka

puheenjohtaja

sihteeri